

Duration: 3 Hours

Total Mark: 100

N.B.: 1. All Questions are compulsory and carry equal marks.
2. Figures to the right indicate marks to a sub-question.

Q 1. Attempt **any two** of the following:

- a) Discuss the significance of Rights with reference to any one Theory of Rights. 10
- b) State the main stages in the development of Rights in the western context since 17th Century. 10
- c) Enumerate the different types of Rights. 10

Q 2. Attempt **any two** of the following:

- a) Trace the stages in the development of the concept of liberty. 10
- b) Discuss the relationship between Liberty and Equality. 10
- c) Explain the important features of Procedural Justice. 10

Q 3. Attempt **any two** of the following:

- a) Comment on working of Liberal Democracy. 10
- b) Bring out the main features of Classical Democracy. 10
- c) Write a note on Participatory Democracy. 10

Q 4. Attempt **any two** of the following:

- a) Critically evaluate Marxism in theory and practice. 10
- b) Trace the growth and spread of Fascism in the 20th Century Europe. 10
- c) Write a note on Feminism and its criticism of Patriarchy. 10

Q 5 Write notes on **any two** of the following:

- a) Natural Rights. 10
- b) Distributive Justice. 10
- c) Challenges to Democracy. 10

वेळ: ३ तास

एकूण गुण: १००

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत, तसेच प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत.

2. उजवी कडील संख्या उपप्रश्नाचे गुण दर्शवतात.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) कोणत्याही एका सिध्दांताच्या आधारे अधिकारांचे महत्व अधोरेखित करा. १०
आ) पाश्चात्य समाजात १७व्या शतकापासून अधिकारांच्या विकासातील प्रमुख टप्पे सांगा. १०
इ) अधिकारांचे विविध प्रकार विषद करा. १०

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) स्वातंत्र्य या संकल्पनेच्या विकासातील प्रमुख टप्पे अधोरेखित करा. १०
आ) स्वातंत्र्य आणि समता यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा. १०
इ) प्रक्रियात्मक न्यायची प्रमुख वैशिष्ट्ये विषद करा. १०

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) उदारमतवादी लोकशाहीच्या कामकाजावर भाष्य करा? १०
आ) अभिजात लोकशाहीची ठळक वैशिष्ट्ये अधोरेखित करा. १०
इ) सद्भाग्युक्त लोकशाहीवर टीप लिहा. १०

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) सिद्धांत आणि प्रत्यक्षातील मार्क्सवादाचे टीकात्मक परीक्षण करा. १०
आ) २०व्या शतकातील फॅसिझमची वाढ आणि प्रसाराची प्रक्रिया विषद करा. १०
इ) स्त्रीवाद आणि त्याची पुरुषसत्तावादावरील टीका यावर टीप लिहा. १०

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीप लिहा:

- अ) नैसर्गिक अधिकार १०
आ) वितरणात्मक न्याय १०
इ) लोकशाही समोरील आव्हाने १०
